STOLICE I STOŁECZNOŚCI

LXXIV Ogólnopolska Sesja
Stowarzyszenia Historyków Sztuki

26-27 LISTOPADA 2026 R.

Muzeum Warszawskiej Pragi
ul. Targowa 50/52

JAK DOJECHAĆ

Muzeum Warszawskiej Pragi
ul. Targowa 50/52

Metro: stacja Dworzec Wileński
M2

Autobus: przystanek Ząbkowska
1,3, 6,19,26,28

Tramwaj: przystanek Ząbkowska
120, 138, 166, 169

Muzeum Warszawy
Rynek Starego Miasta 28-42
(wejście główne znajduje się w kamienicy 42)

Autobus: przystanek Pl. Zamkowy
116, 178, 180, 503

Autobus: przystanek Stare Miasto
160, 190

Tramwaj: Stare Miasto
4, 13, 20, 23, 26

Stowarzyszenie Historyków Sztuki
Rynek Starego Miasta 27
(Biblioteka I piętro, domofon nr 2)

Autobus: przystanek Pl. Zamkowy
116, 178, 180, 503

Autobus: przystanek Stare Miasto
160, 190

Tramwaj: Stare Miasto
4, 13, 20, 23, 26

CZWARTEK 26 LISTOPADA 2026 R.

10:00 – 10.20 Powitanie i otwarcie konferencji – dr Katarzyna Wagner, dyrektorka Muzeum Warszawy, oraz prof. Anna Sylwia Czyż, prezeska SHS

DAWNE STOLICE RZECZPOSPOLITEJ. KRAKÓW – WILNO – WARSZAWA

10:20 – 10:40 Andrzej Betlej
Kraków w XVII i XVIII wieku – stolica artystyczna?

10:40 – 11:00 Anna Sylwia Czyż
Kształtowanie się Wilna jako stolicy. Urbanistyka, architektura, symbol

11:00 – 11:20 Jakub Sito
Jak Feniks z popiołów… Odbudowa stołeczności Warszawy w czasach Augusta Mocnego

11:20 – 11:40 Mikołaj Getka-Kenig
Warszawa – Dowspuda. Monarchiczny centralizm i jego architektoniczna krytyka we „wskrzeszonym" Królestwie Polskim

11:40 – 12:20 **Dyskusja i przerwa**

ARTYSTYCZNE STOLICE

12:20 – 12:40 Monika Jakubek-Raczkowska
Praskie rzeźby kamienne czeskiego stylu pięknego jako dobro eksportowe: między strategią religijną a stołeczną marką

12:40 – 13:00 Kinga Zięba
Nieutracona stołeczność? Zwierzchność cechu malarzy krakowskich wobec innych ośrodków miejskich Rzeczypospolitej w 1 połowie XVII w. – preliminaria badawcze

13:00 – 13:20 Piotr Birecki
Królewiec jako stolica artystyczna Prus Książęcych

13:20 – 13:40 Agnieszka Świętosławska
Od stolicy do prowincji: artyści wiedeńscy we Lwowie i ich rola w kształtowaniu lokalnej sceny artystycznej w 1 połowie XIX w.

13:40 – 14:20 **Dyskusja i przerwa**

ARCHITEKTURA I WIZUALNA REPREZENTACJA STOLICY

14:20 – 14:40 Juliusz Raczkowski
Zespół kościoła zamkowego w Malborku – manifestacja stołeczności?

14:40 – 15:00 Adam Kossakowski
Kreowanie stołeczności na rubieżach Rzeszy. Architektura jako narzędzie reprezentacji władzy w Szczecinie za panowania Bogusława X, Jerzego I i Barnima IX

15:00 – 15:20 Artur Badach
Wizerunek władcy i wizerunek miasta w XVII w.

15:20 – 15:40 Ewa Kubiak
Biskupi jako mecenasi sztuki w Cusco (Peru) w XVIII w.

15:40 – 16:00 **Dyskusja**

Zwiedzanie Muzeum Warszawskiej Pragi
Indywidualnie w trakcie trwania sesji pierwszego dnia

16:45 – 17:45 **Zwiedzanie Muzeum Warszawy**
Rynek Starego Miasta 42

18:00 **Spotkanie koleżeńskie**
Stowarzyszenie Historyków Sztuki, Rynek Starego Miasta 27

WARSZAWA – TWORZENIE WSPÓLNOTY: PAMIĘĆ, ODBUDOWA, NOWOCZESNOŚĆ

10:00 – 10:20 Rafał Wiśniewski
Miasto jako jedyne w swoim rodzaju laboratorium społeczno-kulturowe

10:20 – 10:40 Krzysztof Mordyński
Idea egalitarnej przestrzeni stolicy w architektoniczno-urbanistycznych koncepcjach siedzib władz w powojennej Warszawie

10:40 – 11:00 Iwona Grodź
Filmowe wyobrażenia stołeczności. Warszawa jako projekt kulturowy, przestrzeń pamięci i symbol nowoczesności w polskim filmie dokumentalnym po 1945 r.

11:00 – 11:20 Julia Majewska
Widzieć nowoczesność. Neony i fotografia w wizualnym konstruowaniu Warszawy po 1956 r.

11:20 – 12:00 **Dyskusja i przerwa**

MIASTA ASPIRUJĄCE DO RANGI STOLICY

12:00 – 12:20 Jarosław Mulczyński
Poznań stolicą zachodniej Polski w II RP – nowy ośrodek władzy, nauki i sztuki

12:20 – 12:40 Alicja Saar-Kozłowska
Czwarta, niespełniona stolica Polski – Łódź

12:40 – 13:00 Barbara Szczepańska
„Wymaga tego wojewódzki status miasta". Regionalna stołeczność jako czynnik warunkujący rozwój architektoniczny i przestrzenny Opola w okresie powojennym

13:00 – 14:00 **Dyskusja i przerwa**

STOLICE KULTURY

14:00 – 14:20 Iwona Markowska
„Jakie obowiązki wobec kultury wkłada na Toruń miano stolicy Pomorza?"

14:20 – 14:40 Katarzyna Chrudzimska-Uhera
Letnia, zimowa i artystyczna stolica Polski. O ambicjach i znaczeniu zakopiańskiego środowiska artystycznego lat 40.–60. XX w.

14:40 – 15:00 Krzysztof Żarski
Florencja jako stolica sztuki w piśmiennictwie Zygmunta Łempickiego (1886–1943)

15:00 – 15:20 **Dyskusja i przerwa**

STOŁECZNE WSPÓLNOTY

15:20 – 15:40 Agnieszka Zabłocka-Kos
„Wystawa w całości jest naszą". O wystawach z przełomu XIX i XX w. w Europie Środkowej w kontekście budowania stołeczności i tożsamości narodowych

15:40 – 16:00 Milena Woźniak-Koch
Sztuka i mecenat mieszczaństwa w XIX w. Nowe odczytanie społecznokulturowej historii warszawskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych

16:00 – 16:20 Andrzej Holeczko-Kiehl
METROPOLIA – INDUSTRIA – PAŃSTWO – AGLOMERACJA – ARCHITEKTURA, czyli o kształtowaniu się krajobrazu artystycznego industrialnego Śląska 1800–1939

16:20 – 16:40 **Dyskusja i zakończenie obrad**

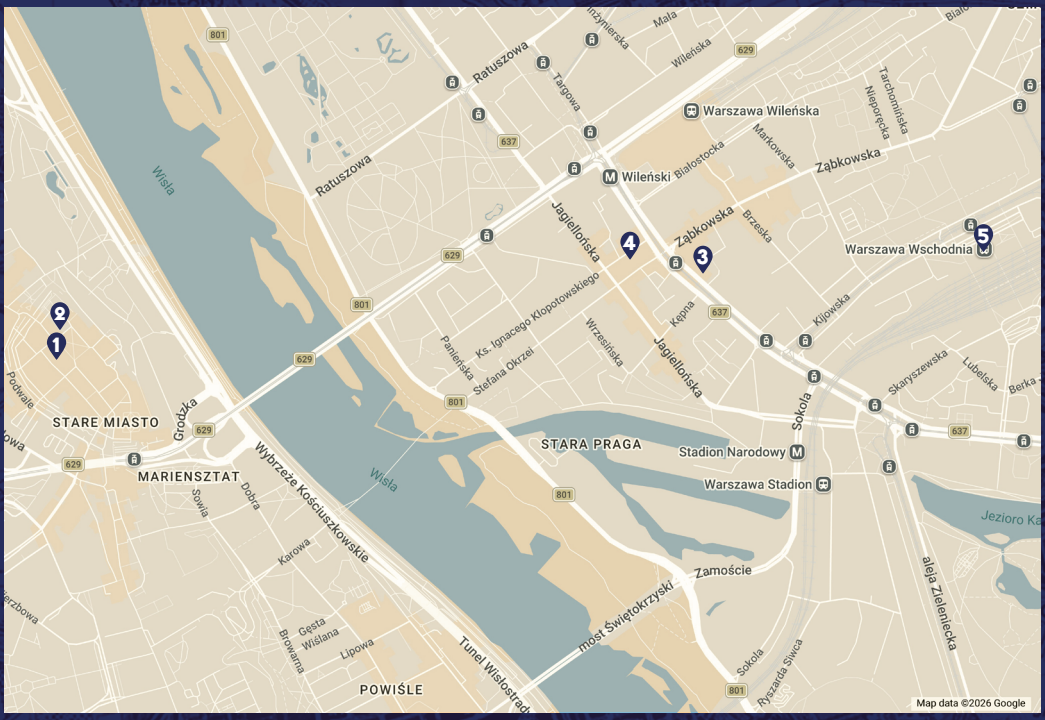

1 **Stowarzyszenie Historyków Sztuki**

2 **Muzeum Warszawy**

3 **Muzeum Warszawskiej Pragi**

4 **Hotel Hetman**

5 **Warszawa Wschodnia im. Romana Dmowskiego - Dworzec PKP**

patronat honorowy Prezydenta miasta stołecznego Warszawy

organizator STOWARZYSZENIE HISTORYKÓW SZTUKI

współorganizator MUZEUM WARSZAWY